

248769

การจัดการสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นของเครือข่าย
ภาคประชาชนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ณัฐนิชา อุตชโยธา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

การจัดการสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นของเครือข่าย
ภาคประชาชนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ณัฐนิชา อุทโยธา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

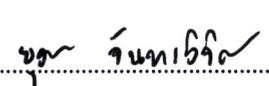
การจัดการคุณภาพในระบบหลักประกันคุณภาพระดับท้องถิ่นของเครือข่าย
ภาคประชาชนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

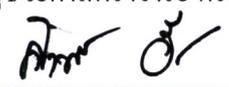
ณัฐนิชา อุทธโยธา

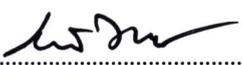
การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

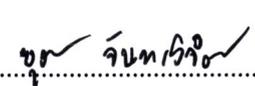
.....ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บุญเชียง

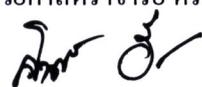
.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยูยงค์ จันทรวิจิตร

.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวพร อึ้งวัฒนา

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ วรรณิการ์ พงษ์สนิท

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยูยงค์ จันทรวิจิตร

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวพร อึ้งวัฒนา

19 มีนาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรงค์ จันทรวิจิตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวพร อึ้งวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจแก้ไขจนการค้นคว้าแบบอิสระเสร็จสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ศักดิ์ดา พริ้งล้าภู อาจารย์ ดร.ธานี แก้วธรรมานุกุล และคุณพิรารวรรณ เก่งสงวนสิทธิ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ รวมทั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์กรรณิการ์ พงษ์สนิท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บุญเชียง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรงค์ จันทรวิจิตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวพร อึ้งวัฒนา กรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระที่ได้ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษา ขอขอบคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีด้อยเป็นอย่างดี ที่อนุญาตให้ทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าแบบอิสระ

ขอขอบคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุก ที่ให้ความอนุเคราะห์ผู้ศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี รวมทั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ ประชานชมรมสร้างสุขภาพและประชานแม่บ้าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ขอขอบคุณเพื่อนที่ได้สนับสนุนช่วยเหลือเป็นกำลังใจในการดำเนินการค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ในระหว่างการศึกษาค้นคว้า ประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาครั้งนี้ขอมอบแด่ครอบครัว ครูอาจารย์ที่เคารพรักทุกท่าน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่มีส่วนสำคัญในการช่วยให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ด้วยดี เพื่อที่จะนำไปใช้ในการทำงานต่อไป

ณัฐนิชา อุทธโยธา

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การจัดการสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น
ของเครือข่ายภาคประชาชนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ผู้เขียน นางฉัฐฉิชา อุทรโยธา

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยูวงศ์ จันทรวิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิวพร อึ้งวัฒนา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

248769

การจัดการสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นของเครือข่ายภาคประชาชนเป็นการดำเนินงานด้านสุขภาพในชุมชนตามนโยบายของรัฐ การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นของเครือข่ายภาคประชาชนตำบลแม่สุก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 46 คน ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารจัดการ คณะอนุกรรมการกองทุนระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ประธานชมรมสร้างสุขภาพและประธานชมรมแม่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์และแนวทางการสนทนากลุ่ม ตามแบบประเมินการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ผ่านการตรวจสอบเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการจัดหมวดหมู่เนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า การจัดการสุขภาพในระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นของเครือข่ายภาคประชาชน ด้านการจัดการสุขภาพ มีการจัดสรรเงินอุดหนุนให้กับกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับตำบลตามเกณฑ์ที่สำนักงานประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) กำหนด โดยมีการสนับสนุนงบประมาณในการสร้างเสริมสุขภาพโดยประชาชน จัดบริการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสภาพ สนับสนุนหน่วยบริการสาธารณสุขและการบริหารจัดการกองทุน อย่างไรก็ตามพบว่า ประธานชมรมแม่บ้านไม่ได้รับบริการที่ครอบคลุม และในการประเมินผลพบว่าตัวชี้วัดด้านสุขภาพไม่ชัดเจน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน พบว่า คณะกรรมการ

บริหารจัดการและคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการค้นหาปัญหาด้านสุขภาพ
ในชุมชนและร่วมประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนสุขภาพตำบล และพบว่าการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนส่วนใหญ่เป็นการสมทบงบประมาณและเป็นการเข้าร่วมกิจกรรมในการดำเนินโครงการ
ต่างๆในพื้นที่ ด้านการสร้างนวัตกรรมสุขภาพ พบว่าชุมชนมีการลดเหล้าและให้บริการน้ำสมุนไพร
ในงานศพ

ผลการศึกษานี้สามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงการบริการให้มีความครอบคลุมและ
ปรับตัวชี้วัดทางด้านสุขภาพให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

Independent Study Title Health Management in Local Fund Health Security by Public Network
at Maesuk Subdistrict, Maechai District, Phayao Province

Author Mrs. Natnicha Autthayotha

Degree Master of Nursing Science (Community Nurse Practitioner)

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Yuwayong Juntarawijit Advisor

Assistant Professor Dr. Sivaporn Aungwattana Co-advisor

ABSTRACT

248769

Health Management in Local Fund Health Security by Public Network is community health implementation under the government policy. This study aimed to explore health management implementation in Maesuk Subdistrict, Maechai District, Phayao Province. The sample included 46 people selected by purposive sampling from the Local Health Insurance System boards and subcommittee, housewives club leaders as well as the chairman of health promotion club. The instruments were the interview form and focus group guidelines, based on the Local Health Insurance System assessment form. The instruments were reviewed by three experts. The data were analyzed by categorizing the content.

This study showed that with regards to health management, the Local Fund Health Security by Public Network allocated a budget to the local fund according to the criteria of the National Health Security Office's (NHSO). The budget was used to support health promotion, disease prevention, health service unit, and fund management. However, participants notes that they did not receive some of the health services. Moreover, health indicators for evaluation were not clear. With regards to community participation, the local community was involved in identifying health problems and evaluating of the performance of the Subdistrict Health Fund. It was found that most of the community participated in supporting the fund and joining in the

activities. With regards to health innovation, the community reduced alcohol drinking and provides herbal juice at funeral ceremonies.

The findings from this study can be used to improve health services coverage and health indicators clarity.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	7
คำถามการศึกษา	7
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
การจัดการสุขภาพ	9
ระบบหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น	14
แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายภาคประชาชน	26
กรอบแนวคิดในการศึกษา	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	34
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	34
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง	35
การรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การอภิปรายผล	59
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการศึกษา	70
ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้	75
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	75
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	80
ภาคผนวก ก เอกสารรับรองโครงการวิจัย	81
ภาคผนวก ข เอกสารการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง	82
ภาคผนวก ค แนวคำถามการสัมภาษณ์	88
ภาคผนวก ง แนวคำถามการสนทนากลุ่ม	90
ภาคผนวก จ แบบประเมินตนเองการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพ ระดับท้องถิ่นตำบลแม่สุก	92
ภาคผนวก ฉ รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	104
ประวัติผู้เขียน	105